

DET NYA PARTISYSTEMET

HENRIK EKENGREN OSCARSSON

2 september 2018: SVTs partiledarutfrågning av Jimmie Åkesson

svt1

Val 20

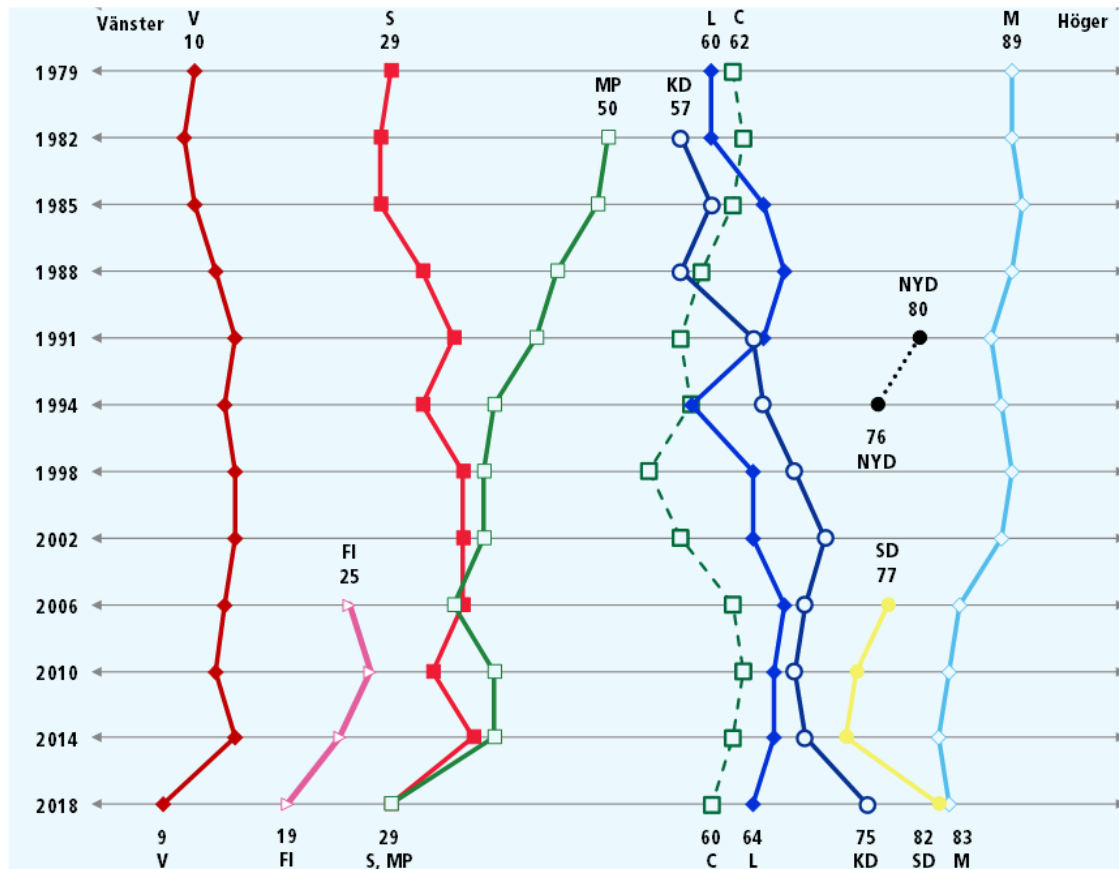
Val
2018

Forskning om partisystemförändring

- På vilka sätt håller det svenska partisystemet på att förändras?
- Hur förändras väljarnas uppfattningar om avståndet mellan partierna i partisystemet?
- Hur många dimensioner behövs för att beskriva partiernas inbördes avstånd i det politiska landskapet?
- Håller vänster-höger på att absorbera den nya kulturella dimensionen?
- Vem gillar Sverigedemokraterna?
- Finns det (tillräckligt med) konservativa väljare?

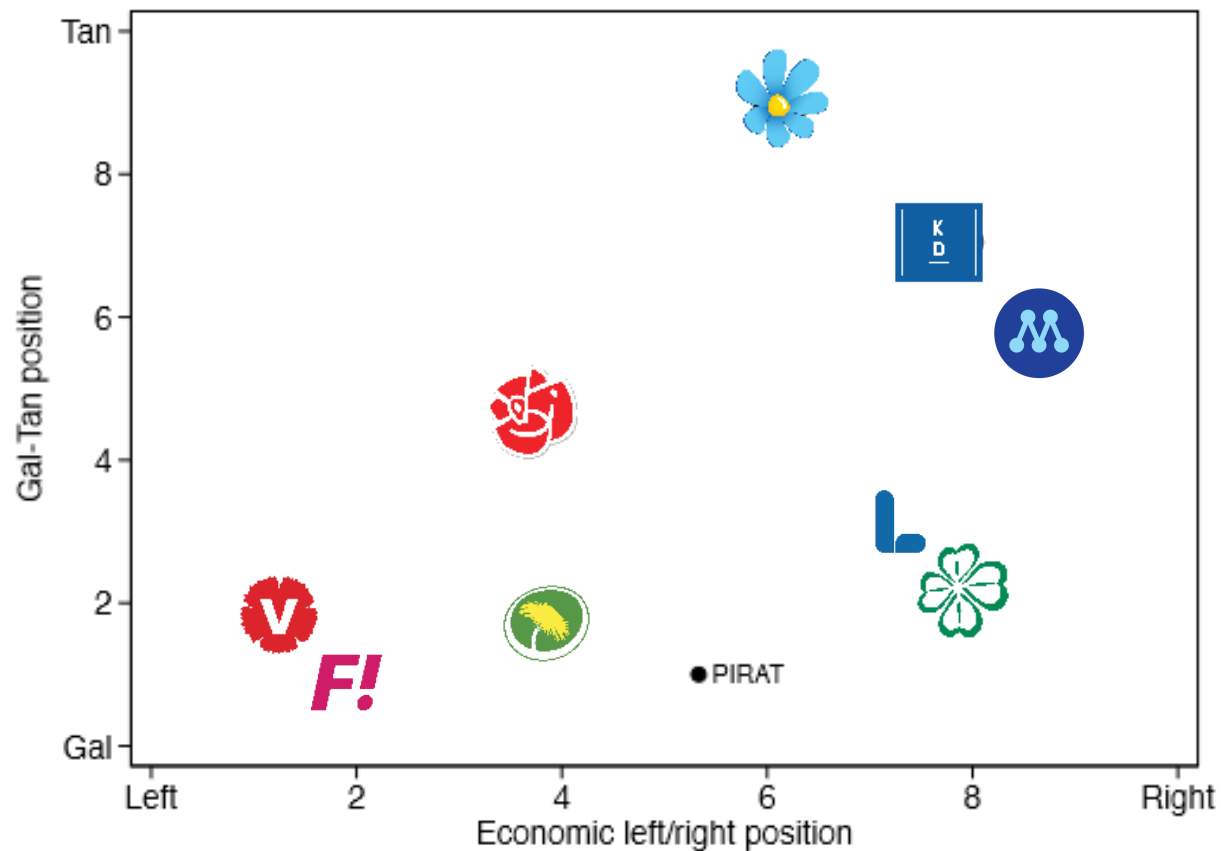
Positionera partier i en politisk rymd

- Expertstudier
- Partimanifest
- Riksdagstryck
- Voteringar
- Kandidatundersökningar
- Väljarundersökningar

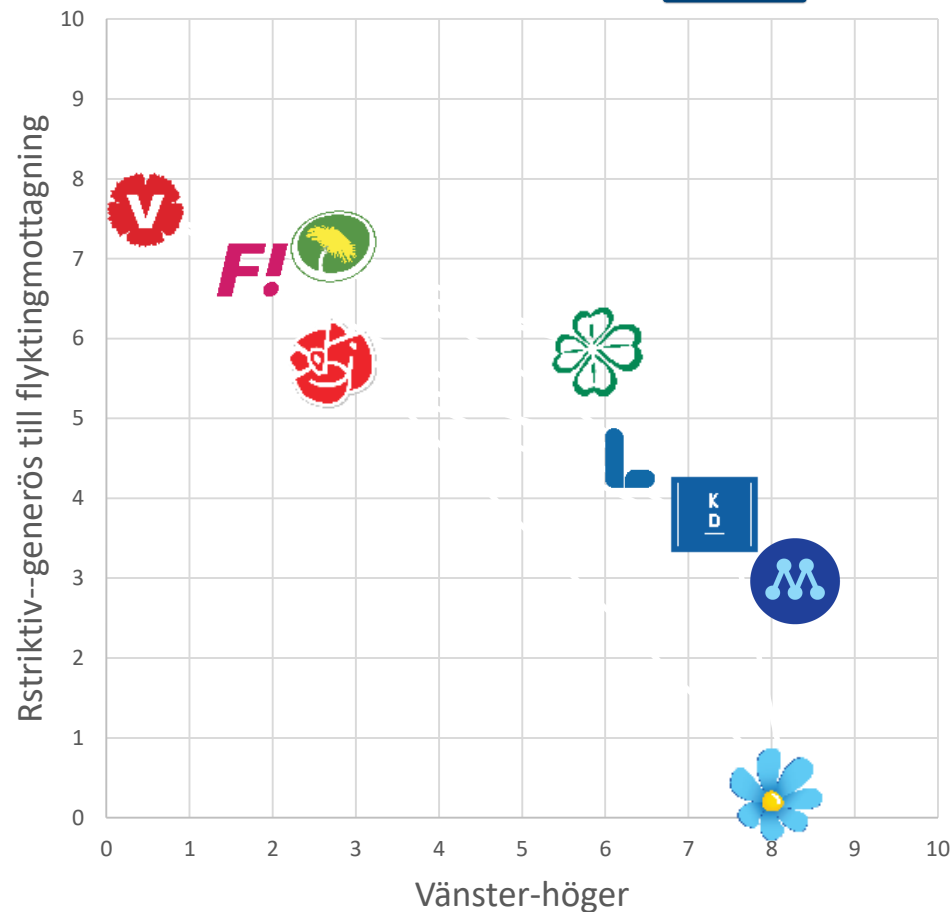
Positionera partier i en politisk rymd

- Expertstudier
- Partimanifest
- Riksdagstryck
- Voteringar
- Kandidatundersökningar
- Väljarundersökningar

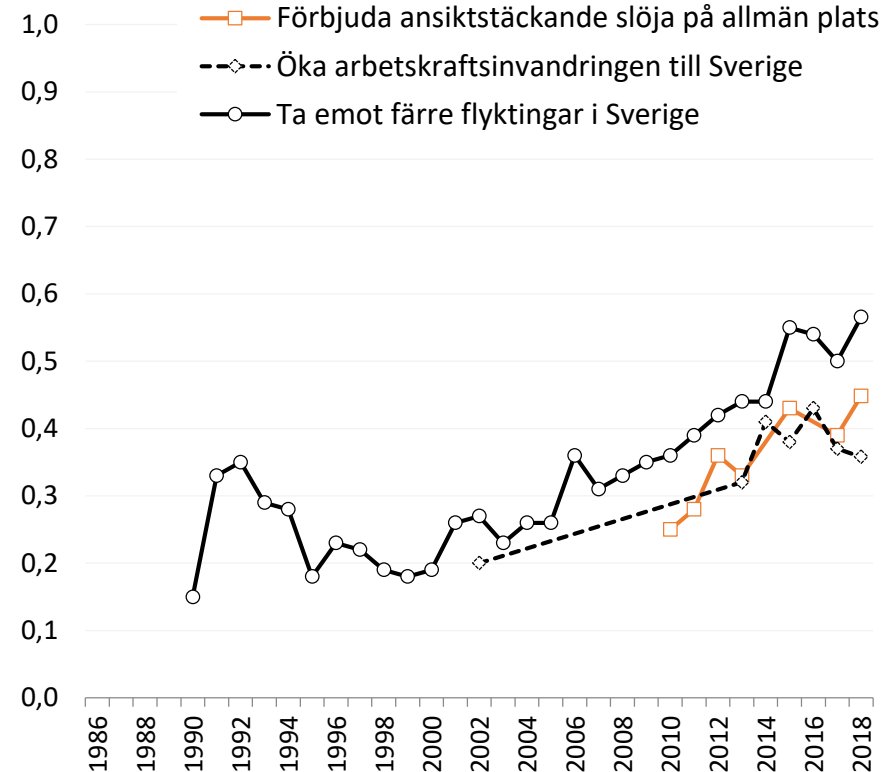
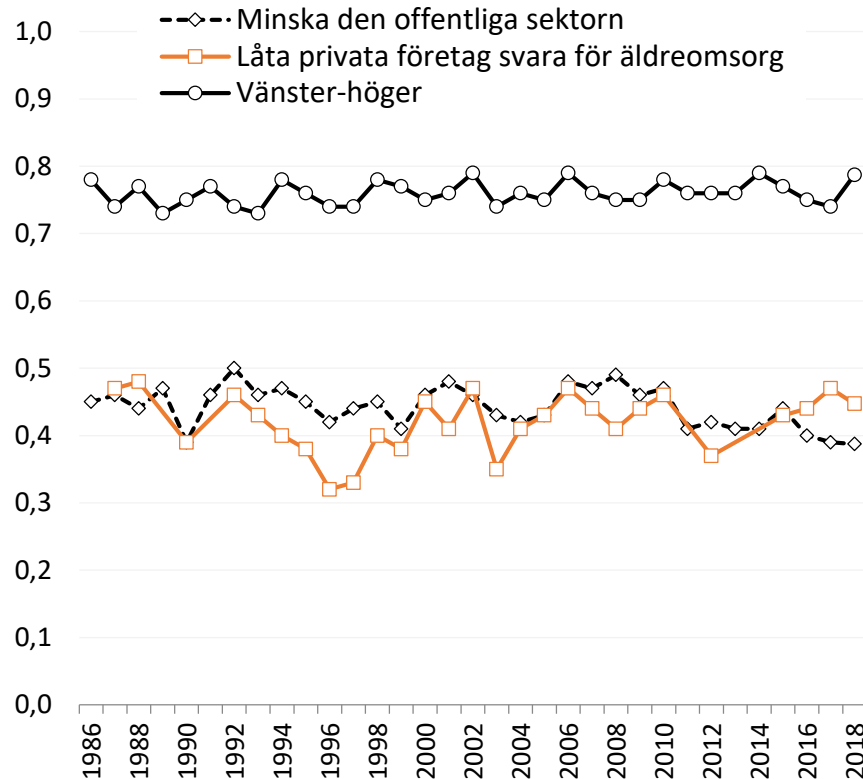
Estimera partiers positioner i en politisk rymd

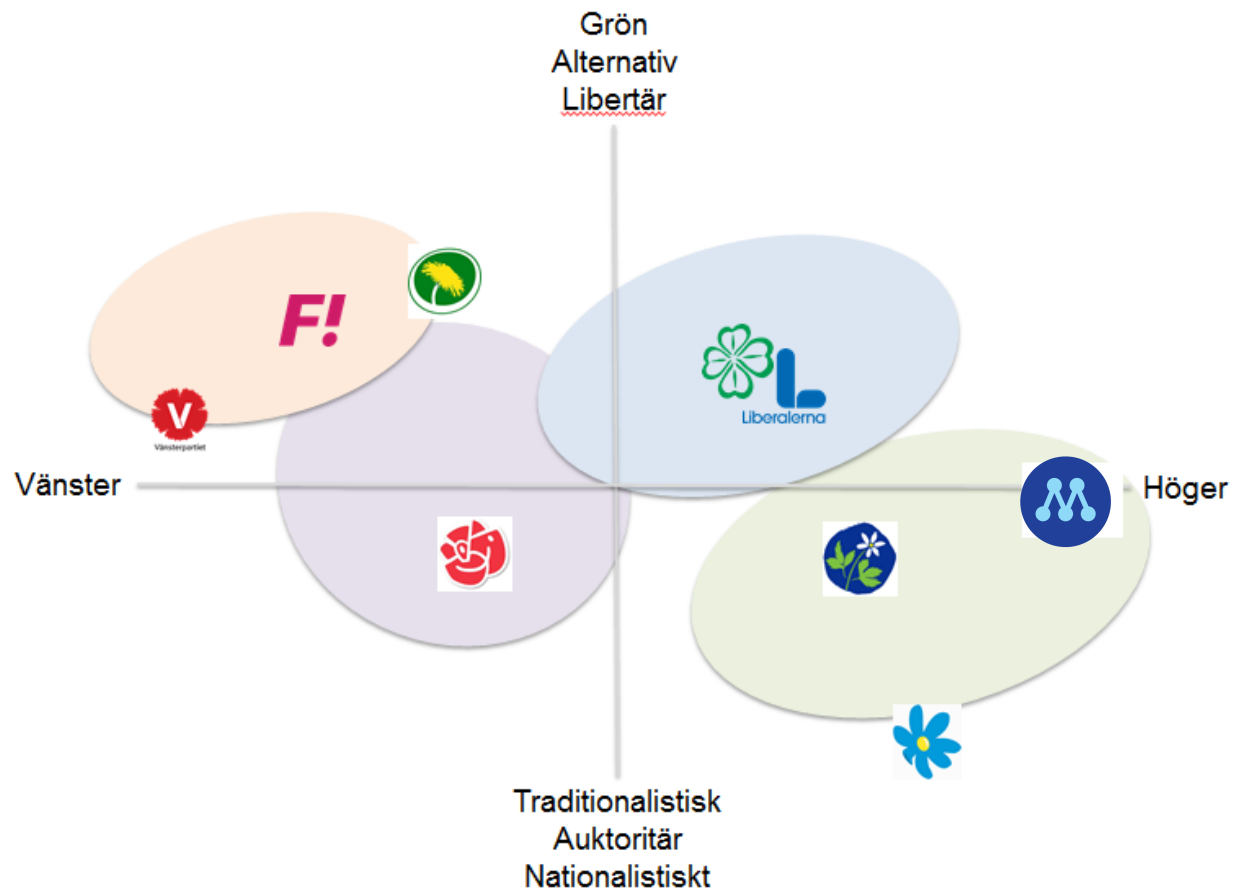
- Expertstudier
- Partimanifest
- Riksdagstryck
- Voteringar
- Kandidatundersökningar
- Väljarundersökningar

Vänster-höger och migrationspolitik

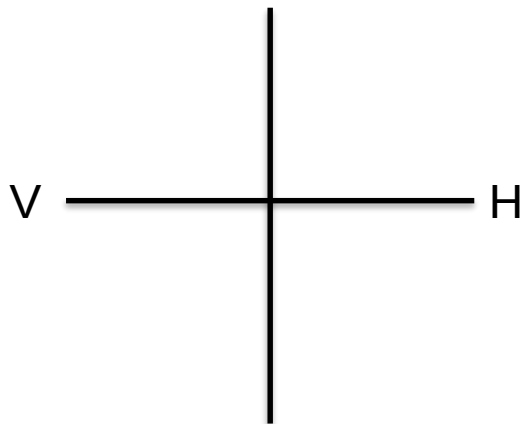
Graden av partipolarisering för vänster-högerrelaterade frågor och migrationspolitiska frågor 1986-2018 (eta)

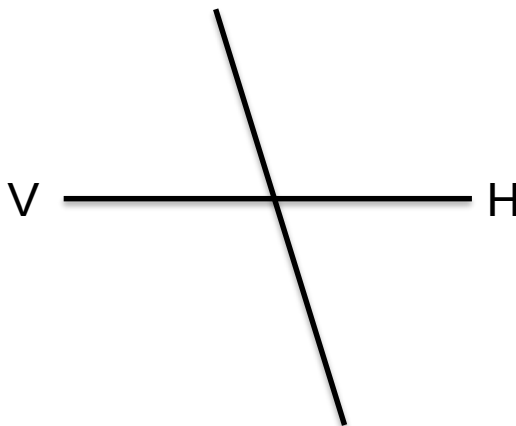

Håller vänster-högerdimensionen på att absorbera/införliva den kulturella dimensionen?

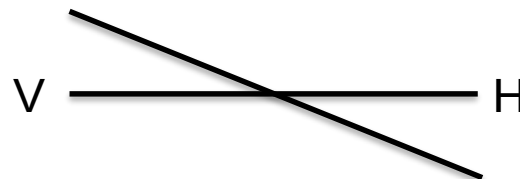
*Åsiktsdimension som från
början går på tvärs...*

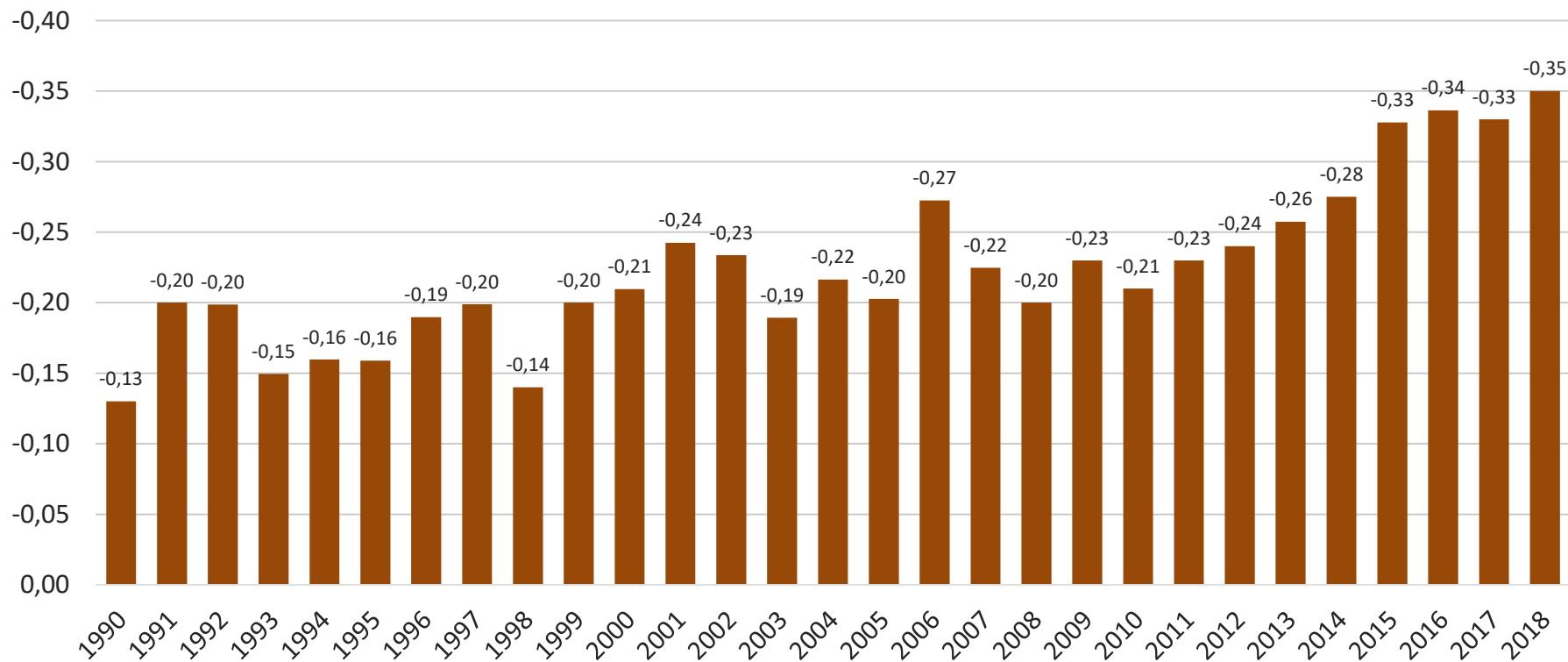
*...börjar långsamt
samvariera med VH...*

*... för att till slut kollapsa
ned i en dimension!*

Korrelation mellan åsikt om flyktingmottagning och vänsterhöger-placeringar

Vilket parti tycker du sämst om?

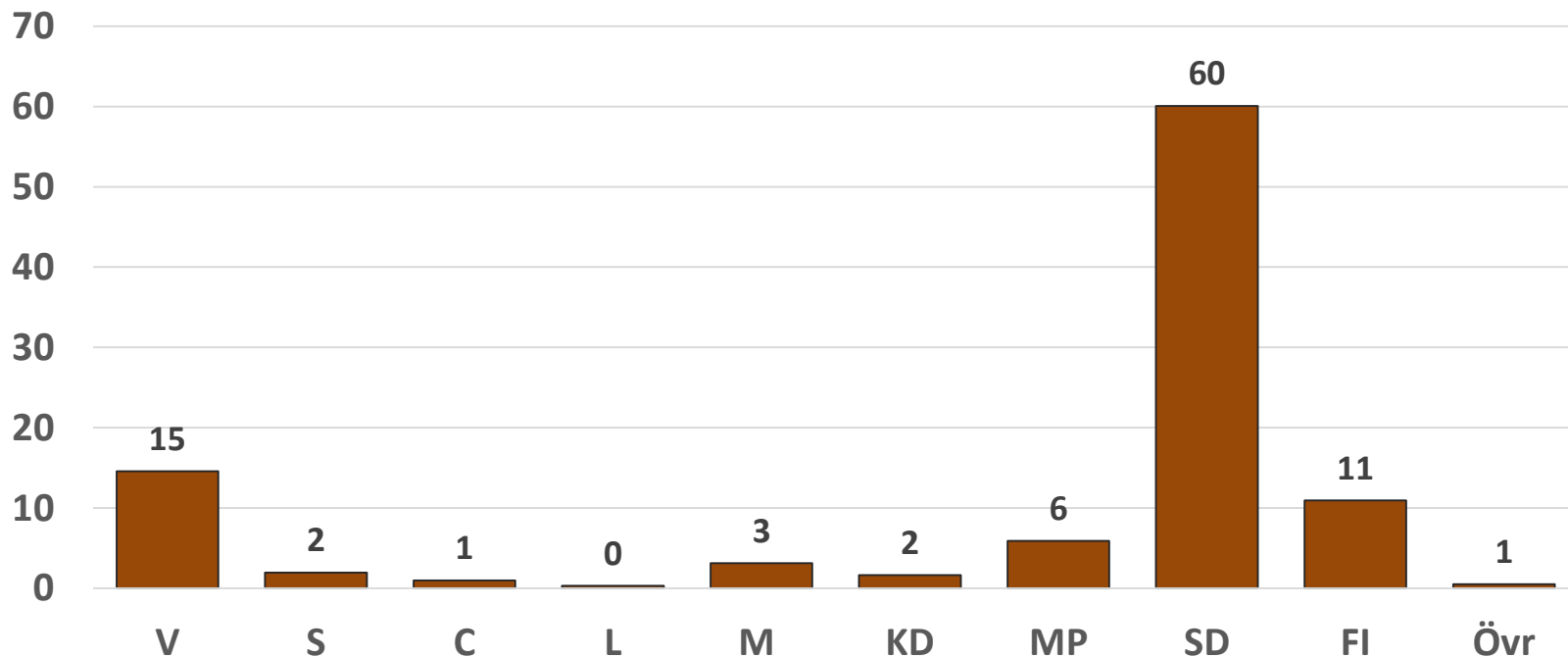
Tabell 1 Väljarnas sämsta partier 1970-2018. Andelen väljare som tycker sämst om olika partier (procent).

	VPK/V	KFML(r)	SKP	S	MP	C	FP/L	M	KD	NY D	SD	FI	Annat	Summa procent	Antal svarande
1970	38	13	–	3	–	0	2	39	4	–	–	–	1	100	2 190
1973	38	13	3	4	–	1	7	29	4	–	–	–	1	100	1 819
1976	51	0	1	4	–	3	3	35	2	–	–	–	1	100	2 083
1979	41	–	1	9	–	5	2	39	2	–	–	–	1	100	2 462
1991	26	–	0	7	8	2	3	17	4	34	–	–	0	100	2 270
2018	13	–		3	10	2	0	3	2	–	55	12	0	100	2 982

Källa: Svenska valundersökningar 1970-2018.

Finns det något parti du aldrig skulle rösta på?

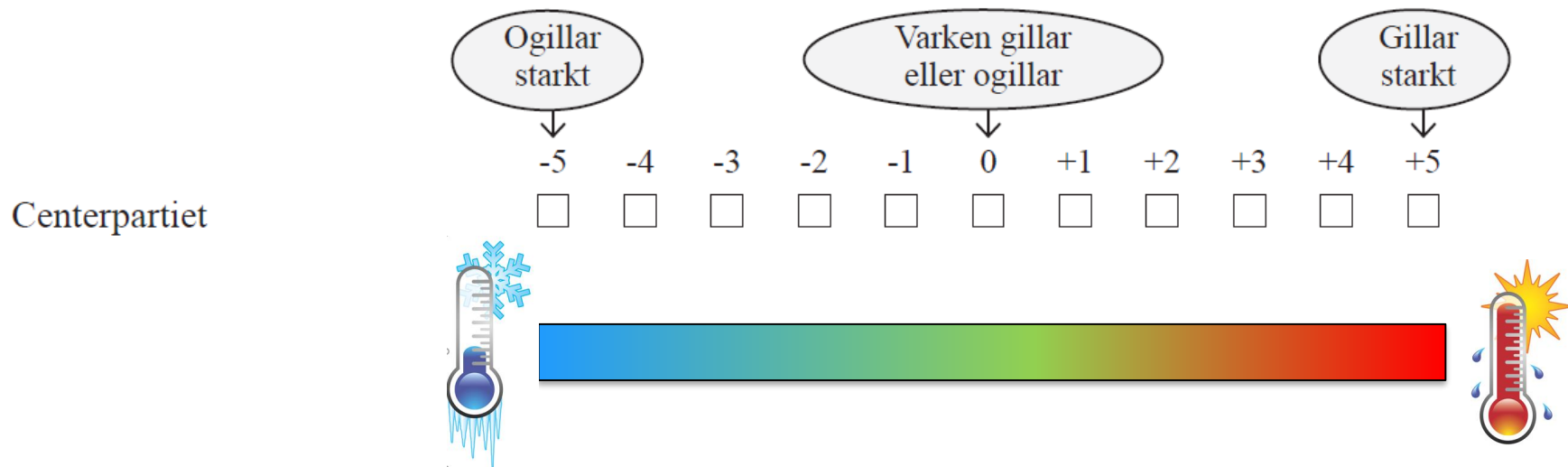
procent

Evalueringar av partier och ledare:

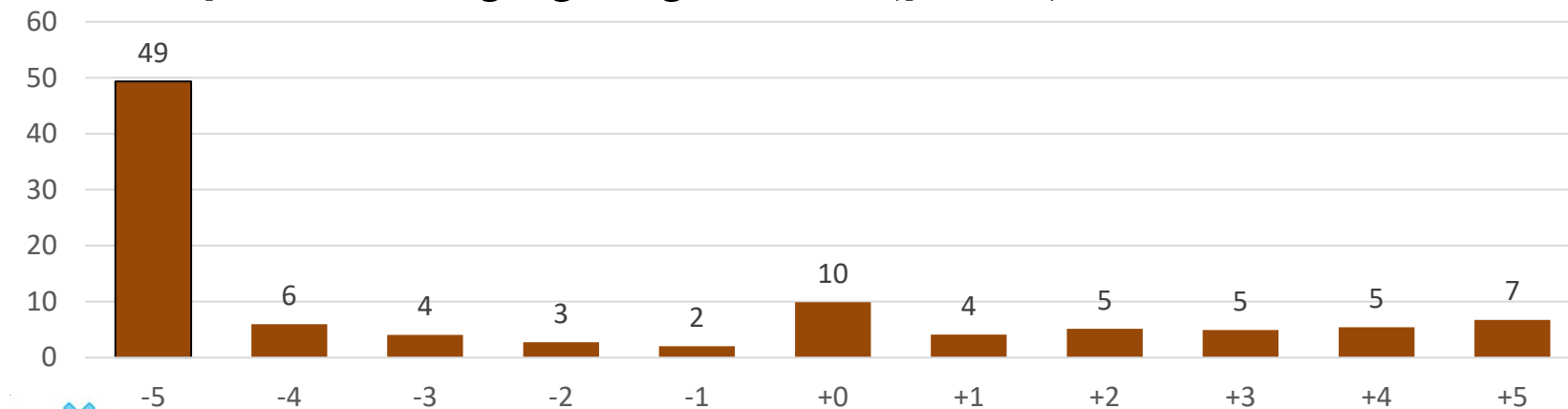
Den elvagrada ogillar-gillarskalan (feeling thermometer) 1968-

Var skulle du vilja placera de olika partierna på nedanstående skala?

Vem gillar Sverigedemokraterna?

Andel som placerar SD längs ogillar-gillarskalan (procent)

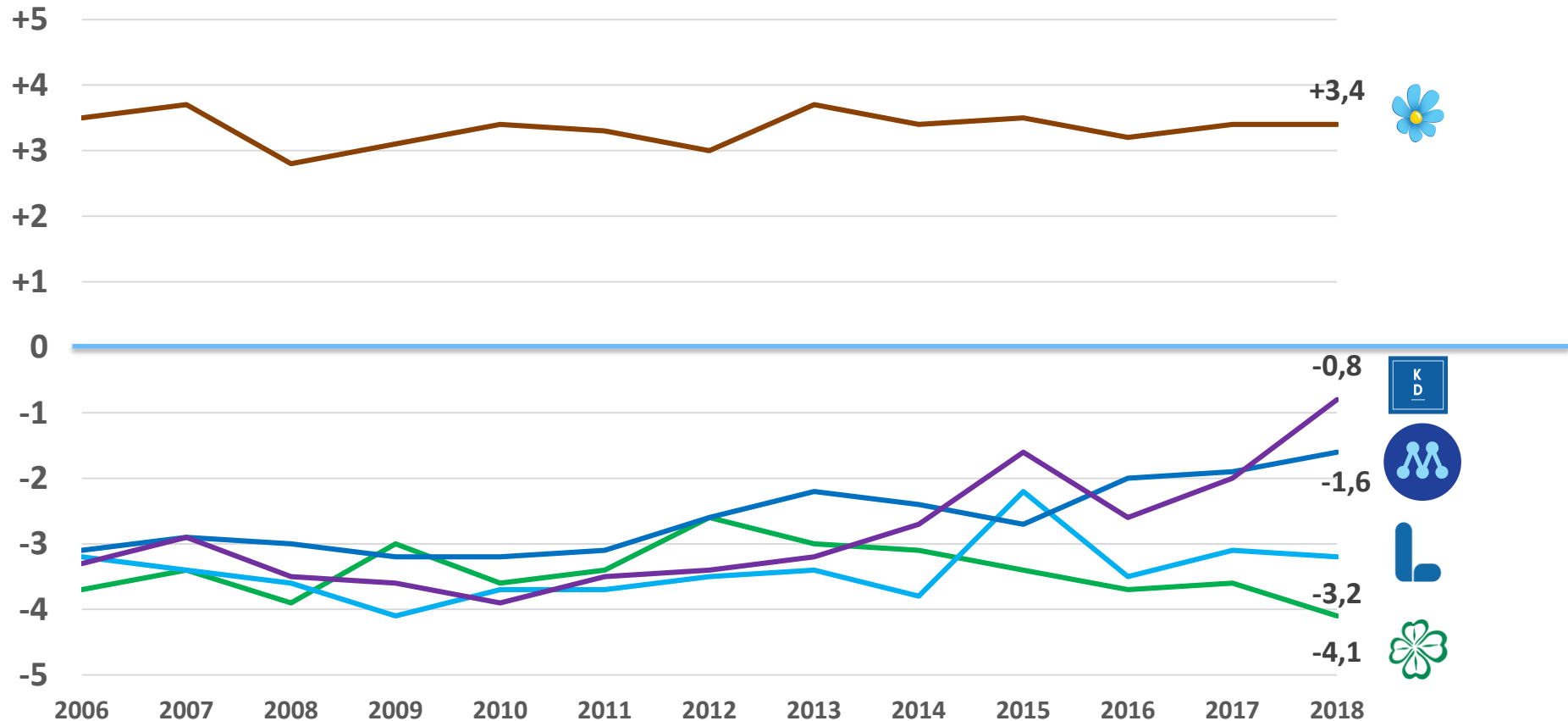

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018; n=1763; viktat efter valresultat 2018

www.som-institutet.se

Vem gillar Sverigedemokraterna?

Genomsnittsbetyg för SD bland olika grupper av partisympatisörer 2006-2018 (medeltal)

År: 2016

2016

F!

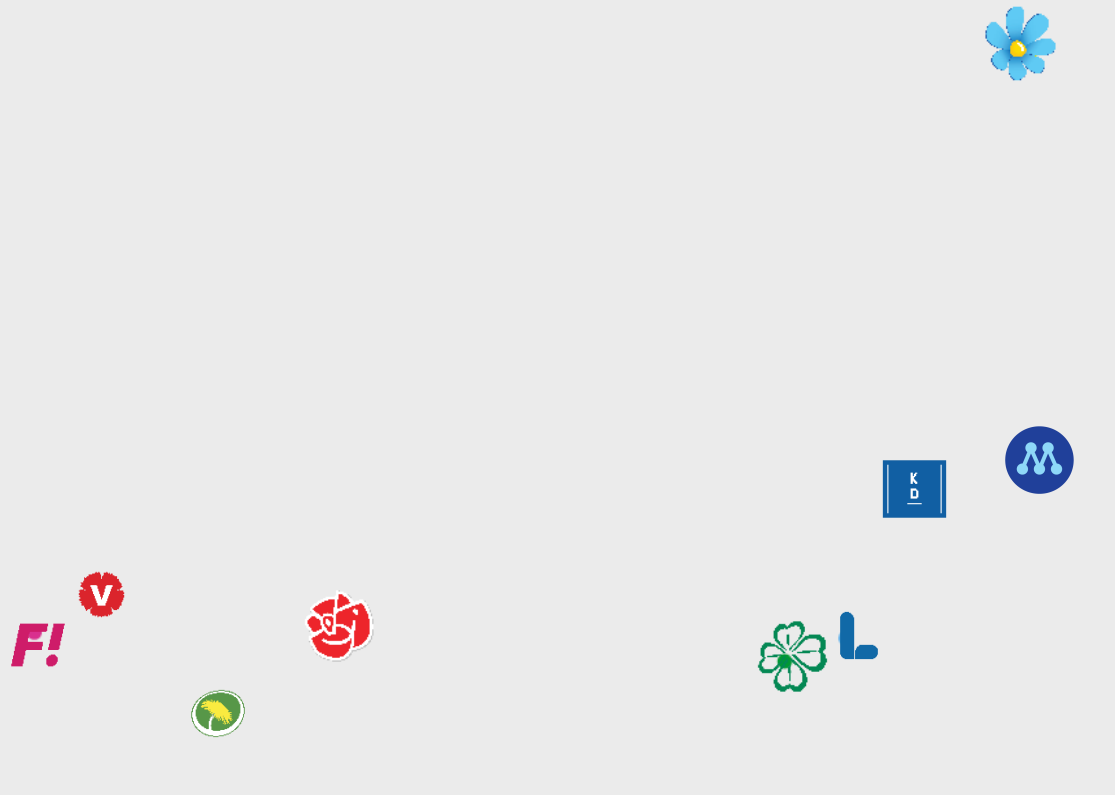
Parti
● C
● FI
● KD
● L
● M
● MP
● S
● SD
● V

Svenska folkets karta över partisystemet

Multidimensionell unfoldinganalys
av preferensdata (ogillar-
gillarskalan).

År: 2017

2017

Svenska folkets karta över partisystemet

Multidimensionell unfoldinganalys
av preferensdata (ogillar-
gillarskalan).

Parti

- C
- FI
- KD
- L
- M
- MP
- S
- SD
- V

År: 2018

2018

Svenska folkets karta över partisystemet

Multidimensionell unfoldinganalys
av preferensdata (ogillar-
gillarskalan).

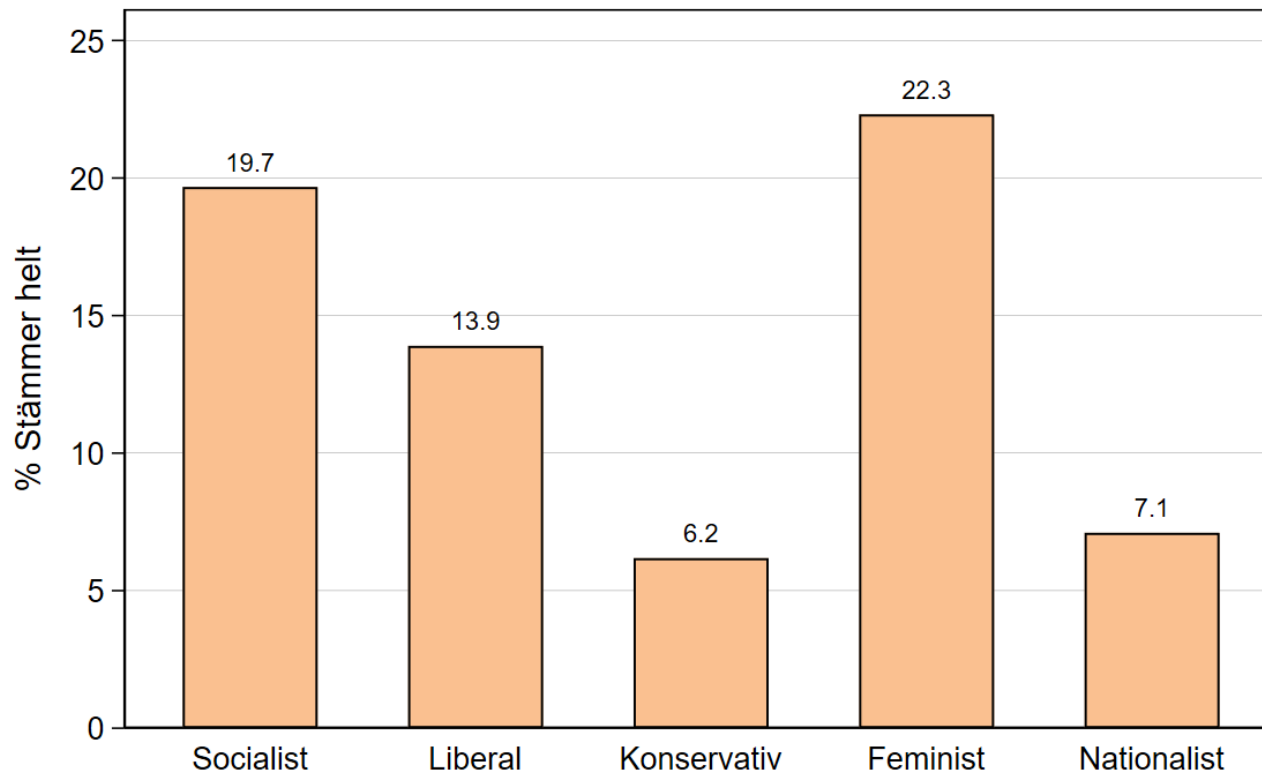
Parti

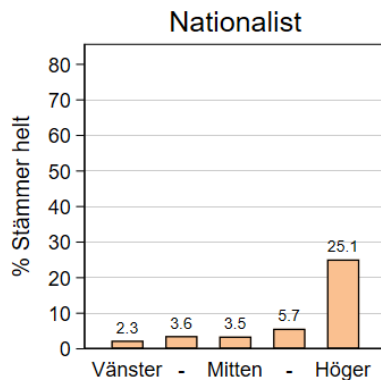
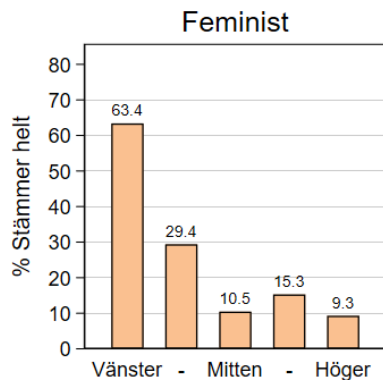
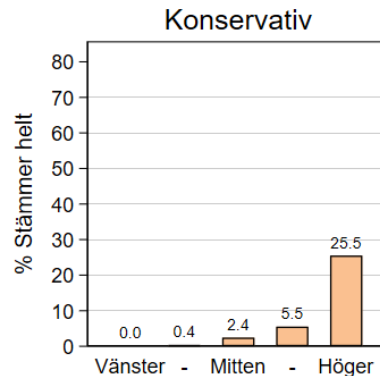
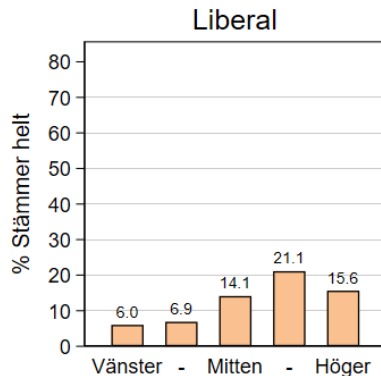
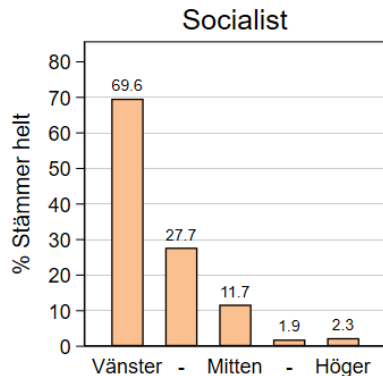
- C
- Fi
- KD
- L
- M
- MP
- S
- SD
- V

Hur stämmer följande påståenden in på dig?

<i>Jag betraktar mig själv som...</i>	Stämmer helt	Stämmer delvis	Stämmer inte särskilt bra	Stämmer inte alls
... socialist	☐	☐	☐	☐
... liberal	☐	☐	☐	☐
... konservativ	☐	☐	☐	☐
... feminist	☐	☐	☐	☐
... nationalist	☐	☐	☐	☐

Svenska folkets ideologiska identifikation

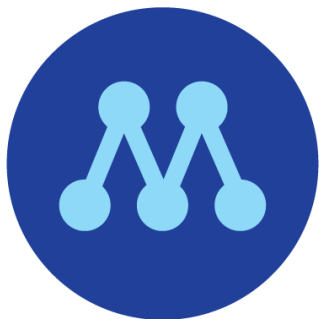

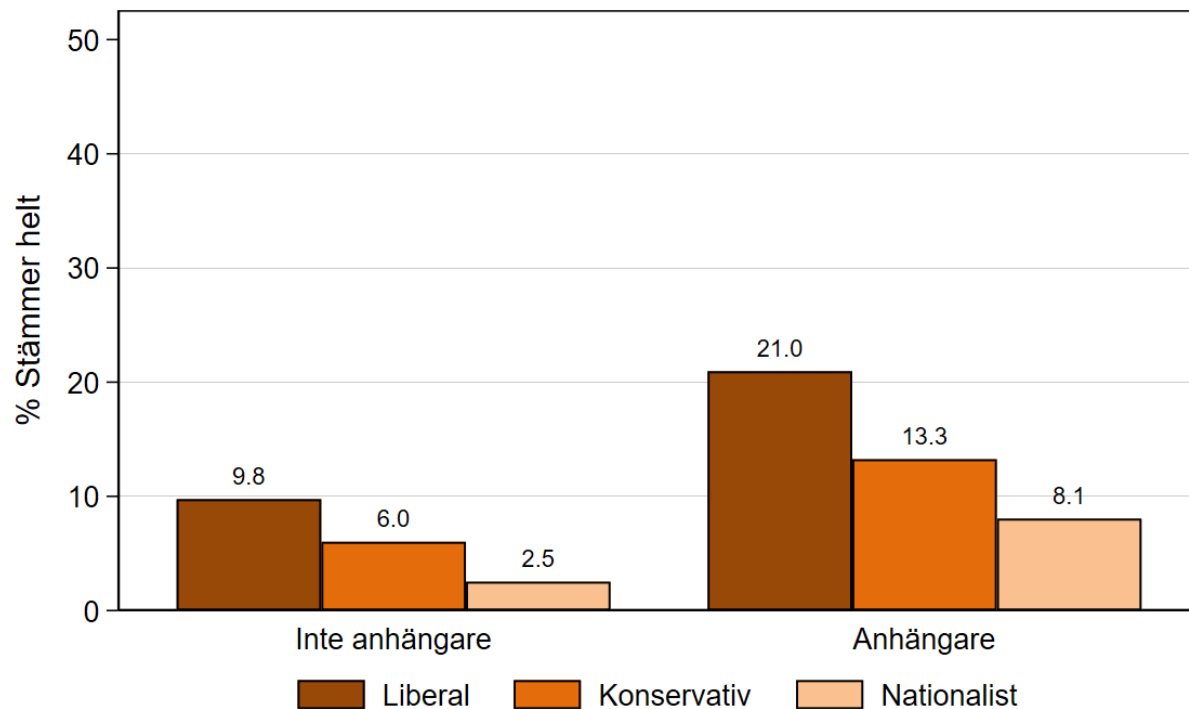
**ideologisk
identifikation**

x

**vänster-höger
självplacering**

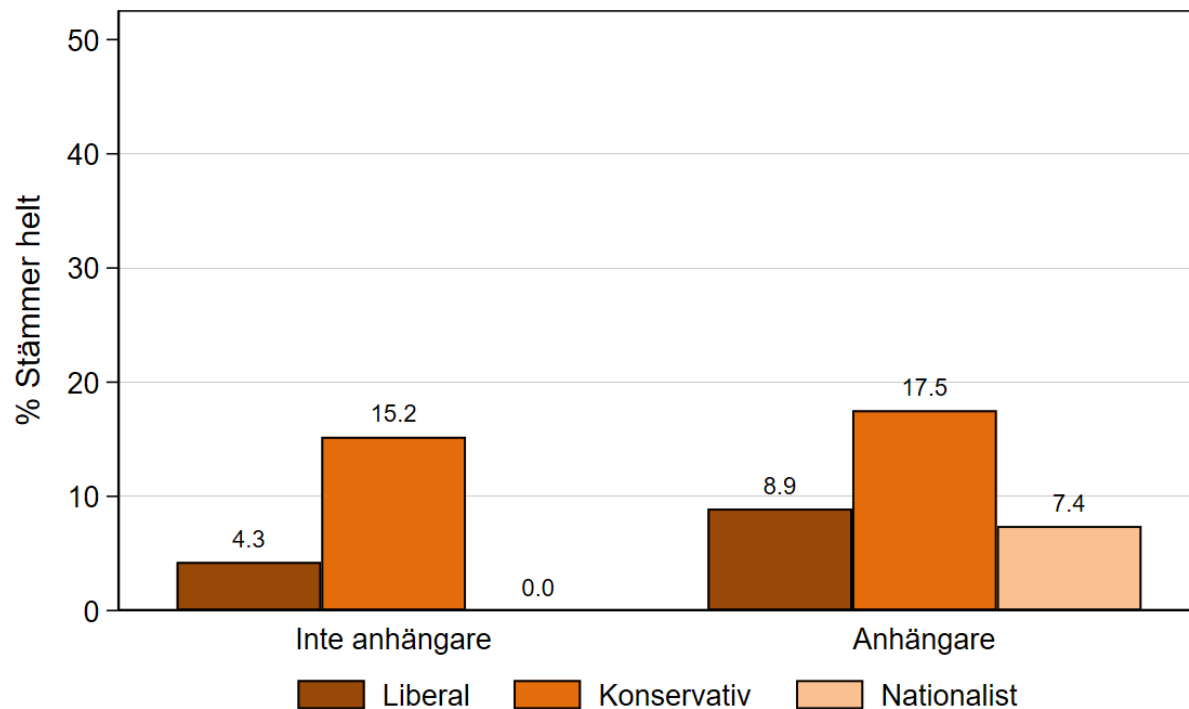

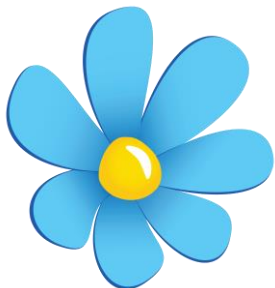
Moderaterna

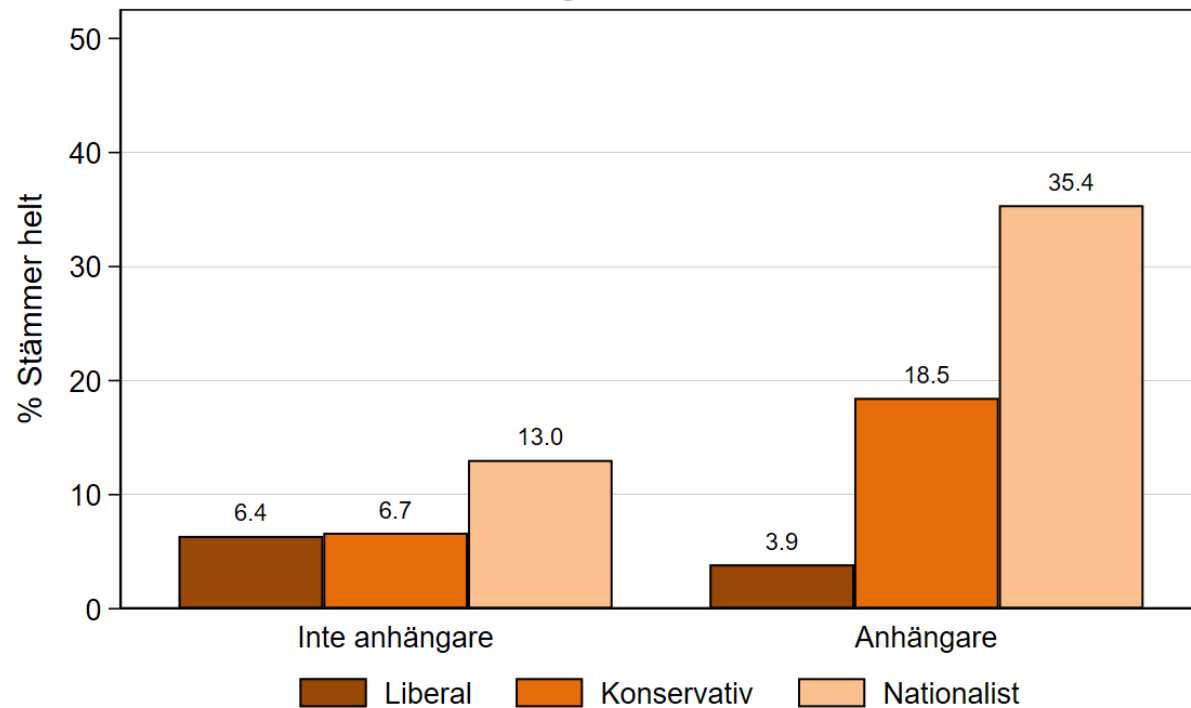

Kristdemokraterna

Sverigedemokraterna

Sammanfattning

- På vilka sätt håller det svenska partisystemet på att förändras?
Just nu är det framgångsrikt att använda två dimensioner för att beskriva vad som sker.
- Hur förändras väljarnas uppfattningar om avståndet mellan partierna i partisystemet?
Allianspartiernas inbördes positioner håller på att glida isär. M och KD närmar sig SD.
- Håller vänster-höger på att absorbera den nya kulturella dimensionen?
Ja, beskrivningen av vänster-liberalt mot konservativt är en fullt möjlig utveckling
- Vem gillar Sverigedemokraterna?
SDs väljare och sympatisörer men partiet väcker starka antipatier hos stora delar av svenska folket
- Finns det (tillräckligt med) konservativa väljare?
Knappt var tionde väljare tycker att beteckningen 'konservativ' stämmer helt in på dem själva